

МІЖНАРОДНА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ

Стрімкий розвиток світової економіки породжує необхідність розгляду таких питань, як міжнародна торгівля, мультинаціональне розміщення підприємств, інтернаціоналізація підприємництва, інституційні основи та організаційні форми глобального підприємництва, управління глобальним бізнесом та роль знань і конкурентного мислення.

Країни, які досягли постійного зростання, виграють на міжнародній арені. Факторами економічного зростання є фактори попиту, фактори пропозиції та фактори розподілу ресурсів, визначаючи пропозицію, і доходів, що впливає на сукупний попит. Основами економічного зростання є економічні ресурси і зростання продуктивності на основі НТП. Ринки капіталів мають характер глобальних і міжнаціональних. Сучасна диспропорційність розвитку проявляється через різношвидкісне нагромадження капіталу.

Рушійною сил бізнесу є конкуренція фірм, яка існує постійно і проявляється у прагненні суперників покращити ринкову позицію, в наступальних діях задля переваг, захисній тактиці для збереження існуючих позицій. В умовах посилення тенденцій регіоналізації, інтеграції та глобалізації світової економіки конкурентна боротьба загострюється, набуваючи нових форм.

Зростання економіки залежить від конкурентоспроможності. Рамки зростання конкурентоспроможності засновані на розумному зростанні як результату підприємницького середовища, цифрових програм, інноваційності, освіти і навчання, постійному зростанні на основі стабільного навколишнього середовища і інклюзивному зростанні на базі ринку праці і зайнятості та соціальній інклюзивності. Сучасне розуміння інклюзивного розвитку полягає в забезпеченні економічного зростання країн і рівноправних можливостей усіх верств населення. Розвиток "знизу-вгору" передбачає побудову суспільства, де основним є розкриття людського потенціалу та створення рівноправних можливостей.

Міжнародна конкурентоспроможність – можливість протистояти у світовій торгівлі, розширюючи експорт, обмежуючи імпорт. Вона визначається ціноюю і неціноюю конкурентоспроможністю, наявністю розподільчих мереж, надійністю партнерських зв'язків, підтримкою держави. Міжнародна конкурентоспроможність – здатність створювати бізнес – середовища розвитку конкурентних переваг, стійкі позиції на світового ринку, що забезпечує динамічне зростання на інноваційній основі, розвинутій системі ринкових інститутів, володінні інтелектуальним капіталом, інвестиційними ресурсами; гнучке реагування на зміни світової кон'юнктури, диверсифікацію виробництва. Конкурентоспроможність пов'язана з

розвитком світової економіки, міжнародних ринків. Ключовими компонентами глобальної економіки є інституційні, організаційні і технологічні можливості працювати як єдине ціле в реальному часі у світовому масштабі. До ключових елементів відносять фінансову глобалізацію, глобалізацію ринків товарів і послуг, інформатизацію на основі глобальних мереж, стирання кордонів в сфері науки і технологій. Головними торговими одиницями на світовому ринку стають фірми, для яких діяльність на місцевих ринках продовжує забезпечувати отримання конкурентних переваг [2]. Головним є спроможність фірм використовувати свої відмінні переваги для створення конкурентних, прерогатива за методами заснованими на інноваційній діяльності і її стратегічних аспектах. Успіх в глобальній конкуренції співвідноситься з спроможністю організації інноваційного бізнесу [1].

Інноваційне зростання засноване на підприємницькій ініціативі ринкової, науково-технічної і організаційно-економічної діяльності, узгоджене з інтенсивним типом економічного зростання. Інновації створюють можливість усунути бар'єри факторів попиту і розподілу, протиріччя між ефективністю і соціальною направленістю господарського зростання. Прискореному економічному зростанню, впровадженню сучасних технологій і методів управління може сприяти глобалізація, що характеризується системною інтеграцією світових ринків, економік та різних сфер людської діяльності.

На міжнародному рівні використовується інтегральна оцінка стану розвитку інноваційної системи. Україна представлена у таких авторитетних міжнародних рейтингах, як Глобальний індекс конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index), Глобальний індекс інновацій (Global Innovation Index), Індекс ведення бізнесу (Doing Business Index), Індекс людського розвитку (Human Development Index). Вони оцінюють інноваційний потенціал, технологічну та інноваційну конкурентоспроможність.

Україна погіршила свої позиції за рівнем конкурентоспроможності, причина в погіршенні показників «розвитку фінансового ринку», «рівня розвитку бізнесу», «інфраструктури». У 2017 р. Україна посіла найвищу позицію у рейтингу Глобального індексу інновацій за останні 7 років – 50 місце. Основою української інноваційної конкурентоспроможності є людський капітал. Але ж низькими залишаються показники інституціонального розвитку та розвитку інфраструктури. Індекс інноваційної ефективності характеризує створення сприятливих умов для інноваційної результативності. За цим показником у 2017 р. Україна займає 11 місце. Україна за Індексом ведення бізнесу 2017 поліпшила свої показники на 3 пункти, посіла 80-е місце рейтингу. Деякі показники цього Індексу за 2017 р., зокрема «отримання дозволів на будівництво», «ліквідація підприємств», «міжнародна торгівля», залишаються на дуже низькому рівні.

Індекс людського розвитку вимірює досягнення країни з точки зору стану здоров'я, отримання освіти і фактичного доходу її громадян. Україна залишається серед країн з високим рівнем людського розвитку, її місце відповідає 84-ій позиції в загальному рейтингу. Потенціал людського розвитку в Україні використовується недостатньо і розрив з іншими країнами зберігається. Економічний розвиток і справедливий розподіл ресурсів може сприяти покращенню рейтингу людського розвитку.

Високу конкурентоспроможність і економічне зростання визначають чинники стимулювання оперативного поширення нових технологій. Інноваційні кластери мають у своїй основі стійку систему передачі нових знань, технологій, продукції.

Соціально-економічна інтеграція охоплює мікро- та макрорівень, ще одною ключовою тенденцією економічної інтеграції є трансформація ТНК в головну ланку світової відтворювальної системи. Інтеграція економік має ґрунтуватися на зовнішньоекономічній діяльності, на основі активної взаємодії забезпечується подальша трансформація економік. Під впливом глобалізації утворюються єдиний світовий ринок та єдина світова економіка, це визначає напрями зовнішньоекономічної діяльності. Новий рівень розвитку зовнішньоекономічної діяльності може забезпечити підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємств, конкурентоспроможності, технічного рівня виробництв, удосконалення державного регулювання на основі реалізації переваг гнучкої податкової, кредитної, валютної політики, перегляд експортно-імпоротної політики з метою заохочення виробництва продукції з високою доданою вартістю, розробка державної стратегії міжнародного співробітництва, євроінтеграції з урахуванням національних пріоритетів.

Інноваційний розвиток перетворився на фактор конкурентоспроможності економіки, соціально-економічного розвитку, удосконалення інституційного середовища, задоволення потреб споживачів. Інновації повинні здійснювати внесок в економічний і соціальний розвиток за умов сталого розвитку. Необхідна реалізація дієвого механізму впровадження результатів інноваційної діяльності.

Література:

1. Кастельс М. Глобальный капитализм / М. Кастельс // Экономическая стратегия. – 2000. – № 3.
2. Портер М. Е. Конкуренція: пров. з англ. / Портер М. Е. – М. : Вільямс, 2002. – 495 с.
3. The Global Competitiveness Report 2016–2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www3.weforum.org>